

**PLATFORMA
O UČEŠĆU DELEGACIJE CRNE GORE NA XXVIII KONGRESU
SVJETSKOG POŠTANSKOG SAVEZA (UPU)**

Dubai, Ujedinjeni Arapski Emirati
8–19. septembar 2025. godine

1. UVOD

Svjetski poštanski savez - Universal Postal Union (u daljem tekstu: UPU), predstavlja specijalizovanu agenciju Ujedinjenih nacija sa sjedištem u Bernu (Švajcarska). UPU je osnovan 1874. godine, sa misijom uspostavljanja i unapređenja saradnje na multilateralnoj osnovi i obezbjeđenja uspješnog funkcionisanja poštanskog saobraćaja, kao i davanja doprinosa postizanju viših ciljeva međunarodne saradnje u kulturnoj, socijalnoj i privrednoj oblasti. UPU ima 192 države članice, i to 29 industrijalizovanih i 163 zemalja u razvoju, udruženih u cilju jedinstvenog i kvalitetnog obavljanja međunarodnih poštanskih usluga.

UPU, kao nepolitička organizacija, se ne bavi unutrašnjim aspektima organizacije i funkcionisanja poštanskog saobraćaja država članica. Međutim, države članice prihvataju obavezu da primjenjuju regulativu UPU-a u međunarodnom poštanskom saobraćaju. Osnovni principi ove regulative su jedinstvo poštanske teritorije, sloboda poštanskog tranzita i jedinstveni principi tarifiranja za međunarodne pismonosne usluge.

Na ovaj način, UPU ispunjava savjetodavnu, posredničku i ulogu povezivanja i pruža tehničku pomoć, gdje je potrebno. UPU postavlja pravila za međunarodnu razmjenu pošte i daje preporuke za podsticanje rasta obima poštanskih i finansijskih usluga i poboljšanje kvaliteta usluge za korisnike.

Kroz svoje inicijative, UPU pomaže u promociji rasta poštanskih i finansijskih usluga, osiguravajući da poštanske mreže ostanu relevantne, pristupačne i inovativne u digitalnom dobu.

**2. RAZLOZI ZA UČEŠĆE DELEGACIJE CRNE GORE NA XXVIII KONGRESU
UPU**

Učešće na Kongresu predstavlja međunarodnu obavezu naše države, kao članice UPU-a, koja proizilazi iz Ustava i drugih obavezujućih akata UPU-a, kojima je naša država pristupila.

Kao najviše tijelo za donošenje odluka UPU-a, Kongres služi kao platforma za razvoj politika, regulatorni napredak i globalnu saradnju obezbjeđujući na taj način besprekornu, bezbjednu i efikasnu razmjenu pošte preko granica, istovremeno, jačajući otpornost i prilagodljivost svjetske poštanske mreže u digitalnom i potrošačkom okruženju koje se

stalno razvija.

Imajući u vidu da će se usvajanjem strategije i poslovnog plana UPU-a, koji ispunjavaju potrebe država članica, pored raznih tema od ključnog značaja za UPU, urediti funkcionisanje međunarodnog poštanskog saobraćaja u narednom četvorogodišnjem periodu, tako što će se postaviti kurs ka povezanijoj, efikasnijoj i za budućnost spremnijoj globalnoj poštanskoj mreži, učešće delegacije Crne Gore na ovom kongresu predstavlja nacionalni interes.

Delegaciju Crne Gore na predstojećem Kongresu činiće predstavnici resornog ministarstva nadležnog za oblast poštanskih usluga – Ministarstvo ekonomskog razvoja, Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i Pošte Crne Gore AD Podgorica.

3. PREDLOG SASTAVA DELEGACIJE CRNE GORE NA XXVIII KONGRESU UPU

Imajući u vidu značaj učešća delegacije Crne Gore na XXVIII Kongresu UPU-a, kao i pitanja od vitalnog interesa za razvoj i unaprijeđenje poštanske djelatnosti u Crnoj Gori, o kojima će se raspravljati tokom Kongresa, predlaže se sljedeći sastav delegacije Crne Gore:

<u>Šef delegacije/ zamjenik šefa delegacije</u>	
Nik Gjelošhaj	Potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i ministar ekonomskog razvoja (boraviće u periodu od 8. –14.septembra) <i>Šef delegacije</i>
Ana Raičević	Državna sekretarka Ministarstvo ekonomskog razvoja (boraviće u periodu o d 14.-20.septembra) <i>Zamjenik šefa delegacije</i>
<u>Članovi delegacije</u>	
Marija Čvorović	v.d. Generalne direktorice Direktorata za elektronske komunikacije, poštansku djelatnost i radio spektar Ministarstvo ekonomskog razvoja (boraviće u periodu o d 14.-20.septembra) <i>Članica delegacije</i>
Marina Marković	Načelnica Direkcije za poštansku djelatnost Ministarstvo ekonomskog razvoja (boraviće u periodu od 8. –14.septembra) <i>Članica delegacije</i>
Igor Bulatović	Predsjednik Odbora direktora Pošte Crne Gore AD Podgorica (boraviće u periodu od 8. – 20.septembra) <i>Član delegacije</i>

Josip Đurašković	Izvršni direktor Pošte Crne Gore AD Podgorica (boraviće u periodu od 8. – 20.septembra) <i>Član delegacije</i>
Dejan Jovanović	Član Savjeta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (boraviće u periodu od 8. –14.septembra) <i>Član delegacije</i>
Marija Konjević	Direktorica Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (boraviće u periodu od 8. –14.septembra) <i>Članica delegacije</i>
Sandra Božović	Zamjenica Direktorice Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (boraviće u periodu o d 14.-20.septembra) <i>Članica delegacije</i>
Dragana Šćepanović	Menadžerka za radio frekvencijski spektar Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (boraviće u periodu od 8. –14.septembra) <i>Članica delegacije</i>
Snežana Stanišić	Menadžerka za univerzalni servis Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (boraviće u periodu o d 14.-20.septembra) <i>Članica delegacije</i>

4. NAJVAŽNIJA PITANJA KOJA ĆE BITI RAZMATRANA NA XXVIII KONGRESU SVJETSKOG POŠTANSKOG SAVEZA

Kongres će se održati sa punim dnevnim redom u periodu od 8. do 20. septembra 2025. godine u Ujedinjenim Arapskim Emiratom (Dubai). Za unaprijed definisane tačke dnevnog reda pripremljeni su osnovni radni dokumenti, koji su stavljeni na raspolaganje državama članicama UPU, putem web sajta UPU.

Imajući u vidu obiman dnevni red, rad Kongresa je organizovan u formi plenarnih sjednica i odbora. Radom Kongresa upravlja Biro kongresa kao centralno tijelo, sastavljeno od predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Kongresa i predsjedavajućih odbora. U toku Kongresa, Biro se sastaje periodično sa zadatkom da preispita napredak postignut u radu Kongresa i njegovih odbora, kao i da izradi preporuke koje će omogućiti napredak.

Pored navedenog, Biro pruža pomoć predsjedavajućem Kongresa u izradi dnevnog reda za svaku plenarnu sjednicu i u koordinaciji rada odbora.

U toku završne nedjelje, u četvrtak i petak, 18. i 19. septembra 2025. godine, pristupiće se potpisivanju usvojenih akata. Završna plenarna sjednica će se održati u petak, 19. septembra 2025. godine, dok će se u petak i subotu, 19. i 20. septembra 2025. godine održati konstitutivne sjednice CA i POC.

Nakon zvaničnog otvaranja Kongresa, prva nedjelja Kongresa će biti posvećena razmatranju sljedećih dokumenata:

❖ Implementacija Integrisanog plana proizvoda (IPP)

Novi IPP donosi sveobuhvatnu modernizaciju poštanskih usluga kroz integrisani pristup, fokusirajući se na razvoj proizvoda i poboljšanje kvaliteta usluge. On predviđa brže prilagođavanje tržišnim potrebama kroz implementaciju svih preporuka za period 2026–2029. godine.

Poseban akcenat je stavljen na razvoj i primjenu novih tehnologija, uključujući vještačku inteligenciju i velike obime podataka, radi optimizacije poštanskih operacija i unapređenja korisničkog iskustva. Takođe, plan teži jačanju pozicije poštanskih operatora na tržištu e-trgovine, uz istovremeno uzimanje u obzir ekološke održivosti i rješavanje regulatornih pitanja. IPP ima za cilj potpunu integraciju proizvoda i realizaciju principa IPP-a u skladu sa potrebama korisnika.

Stav: Delegacija Crne Gore podržaće usvajanje Integrisanog plana proizvoda.

❖ Integrisani plan naknada (IRP) za period 2026-2029

Kongres će usvojiti Integrisani plan naknada (IRP) za period 2026–2029, nastavljajući rad na modernizaciji, racionalizaciji i integraciji sistema naknada UPU-a. Cilj je razvoj jedinstvenog, modernog i naprednih sistema naknada – IRS 2031–2034, koji će odgovoriti na dinamične promjene tržišta i potrebe korisnika.

Plan naglašava važnost usklađivanja sistema naknada sa tržišnim standardima, obezbjeđujući konkurentnost i održiv rast UPU usluga, posebno u domenu e-trgovine. Napredak je već postignut od 26. Kongresa, a primjena IRP 2026–2029 treba da donese predloge koji će doprinijeti postizanju integrisanog sistema.

Na osnovu usvojenog Integrisanog plana naknada (IRP) 2026–2029, predviđene su sljedeće konkretne promjene i predlozi:

- ✓ Modernizacija i integracija sistema naknada;
- ✓ Promjene u klasifikaciji zemalja i naknadama;
- ✓ Poboljšanje podataka i usklađenosti.

Stav: Delegacija Crne Gore podržaće usvajanje Integrisanog plana naknada.

❖ Otvaranje tržišta

UPU nastoji dalje da se reformiše i otvori za šire učesnike u poštanskom sektoru, uključujući i aktivnosti „Ready to Market Interoperability Group“ (RMIG). Cilj je modernizacija i poboljšanje

poštanskih usluga kako bi se odgovorilo na promjenljive potrebe tržišta, opadanje obima pošiljaka i rastuću konkurenciju, posebno u e-trgovini.

Stav: Delegacija Crne Gore podržaće dalje reforme Svjetskog poštanskog saveza i otvaranje za širi krug učesnika u poštanskom sektoru, zavisno od spoljno-političkih interesa Crne Gore u ovoj oblasti. Delegacija podržava stav većine zemalja članica Saveza o mješovitom načinu participiranja drugih igrača iz šireg kruga učesnika - tzv. stejkholdera u aktivnostima Saveza i donošenju odluka. Ovi učesnici ne bi trebalo da imaju pravo glasanja u oblasti usvajanja međunarodnih povelja i međunarodnih sporazuma, dok mogu aktivno participirati na plenarnim zasjedanjima Savjeta za poštansku eksploataciju i Administrativnog savjeta uključujući i Kongres bez prava glasanja, podnositi predloge i učestvovati u radu drugih tijela ovih organa ako ne postoji razlog za njihovo isključenje kada se raspravlja o određenoj temi.

Inicijative prilagođene regionalnim potrebama u oblastima kao što su upravljanje rizicima od katastrofa i digitalizacija

Preporučuje se jačanje upravljanja rizicima od katastrofa, promovisanje energetske efikasnosti, podrška razvoju digitalnih poštanskih usluga i sajber bezbjednosti, kao i podrška izazovima kao što su osnovne finansijske usluge. UPU IP treba da obezbijedi implementaciju ovih mjera, posebno u zemljama u razvoju, uzimajući u obzir nacionalne i regionalne specifičnosti. Cilj je ekonomski rast i socijalni razvoj, a Japan je istakao spremnost da pruži finansijsku podršku.

Stav: Delegacija Crne Gore podržaće inicijative u oblastima digitalizacije i upravljanja rizicima od katastrofa u skladu sa spoljno-političkim interesima Crne Gore u ovim oblastima.

Klimatske aktivnosti za poštanski sektor – Dobrovoljni ciljevi emisija, klimatske ambicije za ciklus 2026–2029 i ekološki prihvatljivija agenda šireg pristupa

Predložen je zajednički memorandum CA i POC-a za 28. Kongres, koji se fokusira na klimatske aktivnosti poštanskog sektora, raspravlja o dobrovoljnim ciljevima smanjenja emisija, klimatskim ambicijama za novi ciklus 2026-2029. god., i ekološki prihvatljivijem širem programu pristupa. Cilj je prikazati napore UPU-a u podršci praktičnim pristupima klimatskim aktivnostima sa težištem na finansije, znanje i politiku, te predložiti buduće klimatske aktivnosti.

UPU će nastaviti rad na razvoju projekata, mobilizaciji eksternih klimatskih finansija, izgradnji kapaciteta za pristup prilagođenoj i pristupačnoj tehnologiji, te podsticanju podržavajućeg političkog okruženja.

Stav: Delegacija Crne Gore podržaće aktivnosti UPU-a u skladu sa spoljno-političkim interesima Crne Gore u ovoj oblasti.

❖ Razvoj Vizije UPU 2030 za poštanska plaćanja i finansijske usluge

Ovim dokumentom se predstavlja izveštaj POC-a o razvoju Vizije 2030 UPU za poštanske platne i finansijske usluge. Analiziraju se trenutne poštanske platne i finansijske usluge i predstavljaju predložene aktivnosti za dalji razvoj Vizije 2030 za ove usluge.

Prioriteti će i dalje biti unapređenje finansijske uključenosti u zemljama članicama i sprovođenje programa tehničke pomoći usmjerenih na finansijsku uključenost sa fokusom na

digitalna plaćanja, digitalnu štednju, inkluzivno osiguranje i mikrofinansije.

Stav: Delegacija Crne Gore podržaće izmjene i dopune Sporazuma o poštansko novčanim uslugama u skladu sa spoljno-političkim interesima Crne Gore u ovoj oblasti.

❖ Akta UPU-a

Na 28. Kongresu Svjetskog poštanskog saveza biće usvojena i potpisana sljedeća akta UPU-a i amandmani na ista:

1. Peti Dodatni protokol uz Opšti pravilnik Svjetskog poštanskog saveza;
2. Svjetska poštanska konvencija uz Završni protokol;
3. Sporazum o poštansko novčanim uslugama uz Završni protokol i
4. Pravilnik o postupanju na Kongresu.

U okviru razmatranja predloga izmjena i dopuna navedenih akata, zemlje članice imaju pravo na stavljanje rezervi na odredbe akata koje ne mogu da primjenjuju. Rezerve se unose u završne protokole odgovarajućih akata i potpisuju se zajedno sa aktima na koje se odnose.

Opšti pravilnik

Opšti pravilnik sadrži odredbe koje uređuju primjenu Ustava i funkcionisanje UPU-a. Opšti pravilnik predstavlja trajan akt, te ga ne treba obnavljati na svakom Kongresu, dok se izmjene Opšteg pravilnika vrše preko dodatnih protokola.

Predložene izmjene i dopune Opšteg pravilnika, između ostalog, odnose se na sastav i funkcionisanje stalnih tijela UPU-a: CA i POC, posebno, u pogledu finansijskih aspekata ovih tijela i njegovih članova, tako da se članstvo u ovim tijelima ne plaća, dok njihove operativne troškove snosi UPU.

Stav: Delegacija Crne Gore će podržati izmjene i dopune Opšteg pravilnika sadržane u Dodatnom protokolu u skladu sa smjernicama Vlade.

Svjetska poštanska konvencija uz Završni protokol

Najznačajniji predlozi izmjena i dopuna Svjetske poštanske konvencije i Završnog protokola Svjetske poštanske konvencije, o kojima će se glasati na Kongresu, odnose se na izmjene akata u vezi daljeg unapređenja kvaliteta poštanskih usluga i ukidanja krupnih pismonosnih pošiljaka (E format) u cilju pojednostavljenja sistema međunarodnog obračuna.

Stav: Delegacija Crne Gore podržaće izmjene i dopune Svjetske poštanske konvencije i Završnog protokola Svjetske poštanske konvencije.

Sporazum o poštansko novčanim uslugama uz Završni protokol

Najveći dio predloženih izmjena i dopuna odnosi se na sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma, kao i na zaštitu podataka o ličnosti. Značajna izmjena se odnosi i na omogućavanje obavljanja poštansko novčanih usluga širem krugu učesnika (WPSP – wider postal sector players) neposredno ili preko mreže posrednika. Predlaže se i uvođenje novih opcionih poštansko novčanih usluga kao što su: otvaranje štednih i drugih računa, plaćanje računa

putem e-sandučića, isplate socijalnih davanja, isplate državnih naknada, mobilno plaćanje i elektronski novčanik.

Stav: Delegacija Crne Gore podržaće izmjene i dopune Sporazuma o poštansko novčanim uslugama i Završnog protokola Sporazuma o poštansko novčanim uslugama.

❖ Izbor organa UPU-a

Administrativni savjet (CA)

Administrativni savjet je organ UPU-a nadležan za sva pravna i administrativna pitanja, pitanja međunarodne poštanske regulative, rad UPU-a u periodu između dva Kongresa, kao i za prihvatanje predloga Savjeta za poštansku eksploataciju koji se odnose na usvajanje pravilnika ili novih procedura do sledećeg Kongresa. Pored navedenog, zadužen je i za razmatranje dvogodišnjeg budžeta, kao i za svu tehničku podršku između država članica.

Administrativni savjet čini 41 država članica. Predsjedničko mjesto pripada, po pravu, državi domaćinu Kongresa. Ona može da se odrekne tog mjesta, ali ostaje član CA i na taj način geografska zona kojoj ona pripada raspolaže jednim članom više.

Ostalih 40 članova Administrativnog savjeta bira Kongres na osnovu pravične geografske raspodjele.

Stav: Delegacija Crne Gore će glasati u skladu sa instrukcijama Ministarstva vanjskih poslova.

Savjet za poštansku eksploataciju (POC)

Savjet za poštansku eksploataciju predstavlja organ UPU-a nadležan za eksploataciona, komercijalna, tehnička i ekonomska pitanja od interesa za poštanski sektor, kao i za pitanja tehničke saradnje. Na prvom sastanku POC-a, nakon održanog Kongresa, revidiraju se Pravilnici, Aranžman o poštansko novčanim uslugama, kao i Konvencija.

Stav: Delegacija Crne Gore će glasati u skladu sa instrukcijama Ministarstva vanjskih poslova.

Izbor generalnog direktora IB UPU

Za mjesto generalnog direktora Međunarodnog biroa UPU-a, kandidaturu su istakli:

- g-din Masahiko Metoki, Japan - trenutno se nalazi na poziciji generalnog direktora UPU i
- g-đa Assel Zhanassova, Kazakhstan.

Stav: Delegacija Crne Gore će glasati u skladu sa instrukcijama Ministarstva vanjskih poslova.
Izbor zamenika generalnog direktora IB UPU

Za mjesto zamenika generalnog direktora Međunarodnog biroa UPU-a kandidaturu su istakli:

- g-din Marjan Osvald, Slovenija – trenutno se nalazi na poziciji zamjenika direktora UPU i
- g-din Isaac Gnamba-Yao, Obala Slonovače.

Stav: Delegacija Crne Gore će glasati u skladu sa instrukcijama Ministarstva vanjskih poslova.